То як часом майстер напився в саму міру: ні замало, ні забагато, то розказував одну подію зі свого життя. Всі, що були у коршмі, слухали його з увагою, навіть і жид слухав.

— Та я вам, мой-ня, не буду ні цеї, ні тої городити. Був-єм майстер, був-єм ґазда — ціле село прикаже. Тепер я лайдак, най і це село прикаже... марного слова не скажу. Не скажу, бо що правда, то не гріх. Але як то воно на мене впало? За оце ви питайте...

— Прийду до ґазди, обдивлюси по матріяні, по пляцові, приб'ю торг, могорич віп'ємо — та й до роботи! Плюну у жмені, сокиру в руки, та й дивиси, а будинок, як дзигарок, віріс на подвір'ю. З котрого хоч боку заходи — дзигарок.

— Віду в неділю з церкви, йду додому та й нютую собі в голові, що най лиш пожию з десіть років, та й село геть перебудую. Так перебудую, що не жєль буде у него зайти...

— Дома пообідаю та й йду в поле на жито подивитиси. На биті горі обернуси, глипну на село, а мої, моспане, будинки, як та птаха легка, що ледве землі доторкаєси. Як стану, як глипну, то так мені весело, як мамі, що дивитьси на свої діти. А так мені легко, що сто миль перелетів бих...

— А так мені бог годив, що що загадаю, та й маю. Я собі нивку купив одну, ба й другу, я собі коровку, овечки. Годило, у руки йшло, як з води йшло.

— А мама, бувало, припадають коло мене та приповідають: "Ой, синку, тото ті бог файний талан дав у руки, нема такої днини і години, аби-м богові світому не дєкувала за тебе". Кажуть: "Старий, старий, а встань-ко та подивиси на нашого Івана, який він ґазда?" А жінка слухає того та, як скрипочка, увихаєси по хаті...

На цьому місці Іван випростовувався, лице його пашіло великою радістю. Ті, що його слухали, дивилися на нього якось смутно, але мовчали. Іван їх завойовував своєю бесідою. Робив із коршми церкву.

— Але потім, братя, пішло все коміть головою! Якби взєв на долоню пір'є та й подув, то так пішло все. Не лишилоси нічо навкруг пальця обвити...

— Прийшов одної неділі чоловік з Луговиськ та й каже: так і так, ксьондз наш закликає вас до себе. Зібрав я си та й іду. То не далека україна, та й приходжу до лугівського ксьондза.

— А щось мені вже дорогов на душі потенькувало. Приходжу, поцулував ксьондза в руку, а він мені каже, що так і так, у нашім селі треба нову церкву класти. "Ми,— каже,— не погодилися з тим гуцулом, що кладе церкви, а чули-м, що ти добрий майстер, та й порадили-м си, аби ти нам клав церкву".

— Як я, знаєте, це вчув, та й на мене піт збив, як коли на слабу худобину. Аді, сегодні ще не помнєтаю, що я на то сказав ксьондзові, як я із хати вішов? Щось ні обмарило...

— Вертаюси додому, а мені то чорно, то жовто перед очима, вітер ні із ніг згонить. А в голові — як коли би цигани клевцами гатили. Але гадка гадку рівно пошибає. Десь я собі думаю: мой, таже це не стодола, таже тут, брє, тисічі дають на свої руки, таже церкву люди виде ізо всіх селів. Такий я страх дістав, що най бог боронить! Отак як би ні хто сокиров зарубав у голову...

— Приходжу я додому, та й ані жінка, ані діти мені не милі. Нічо я нікому не кажу — мну в собі.

— Ліг я спати. Спю як камінь, спю — не вісипліюси. А мені снитьси, що я десь у вишневім саду лежу та на сопівку граю. Вишні зацвіли, аж

молоко капає, а я лежу та на сопівку граю. Але десь коло того саду вчиниласи церква, я її десь вже поклав, а вона коло саду вчиниласи. Як нараз десь не загримить, як коли би гора завалиласи! А то церкова розлетіласи на порох. Тот дзвінок, що на самі горі стоїть, десь так дзвонить, але так жєліcливо, що аж! Сам дзвонить. Десь я хочу підвестиси, а то мене церква геть привалила. Десь вода велика вчиниласи, десь по воді ворін, ворін таких пливае, що вода черніська. А дзвінок на горі форт дзвонить, і церкви нема, а дзвінок на горі все дзвонить...

— Десь я кричу ратунку, та й мене збудили та трохи спамнєтали.

— Дальше нічо не тєм'ю. Доста того, що-м вілежєв три місіці, та й потім нічо з мене не зробилоси...

— Гуцул поклав-таки церкву в Луговиських, а мене світа збавив, збавив навіки...

Далі майстер не розповідав своєї історії, бо всі знали, що потім сталося.

Врешті і не міг розповідати, бо, дійшовши до цього місця в оповіданні, клав наперед себе пляшку горівки і пив понад міру. Зате ті, що дотепер слухали його і мовчки сиділи, розбалакувалися і жалували майстра.

— То, видите, чоловік ба сеї, ба тої собі загадує, а то все божа міць. У бога нема, що цес файний, а цес старий, а цес бідний, у бога всі однакі; що має бог дати, то дасть і найбіднішому і найбогатшому...

— Та вже воно правда, що зід божої моці ніхто не сховаєси, але-бо десь такі люди є, що чоловіка збавлєють. Аді, гуцул поробив му якусь біду, ци підсипав, ци розум зав'єзав, та й що з чоловіка зробилоси? Ніц, болото зробилоси. Та оце є, що чоловік чоловіка так зупсуе...

— Та то гуцулська віра, бодай го шлях трафив! Аді, генди паршєк лиш звис на нашу працу, але він ліпший від гуцула. Бо зін озме гроші, маєток зарабує, але розуму не відбере. А гуцул поробить таке, що чоловік в світі си забуває. Гуцула гони від хати, як пса!..

— Правду кажете, ой, бігме, правду. Таже Іван потім вдурів. Загнав жінку в гріб, діти повідгонив від хати, пустив де що є. Має хатчину, але таку страшну та облупану, що лєчно до неї у віти. Аді, не за довгий час піде відци додому, та й віб'є вікна, та й лєже на піч та ме співати. Та ніби він тепер має добрий розум? Таже розумний не бив би вікна у свої хаті та не купував би їх щомісяця два рази. То лиш так здаєси, що він добре говорить, але єму в голові рівно хіба...

— Пустив го, невіра, марне. Так го зсукав, що до смерті ніхто го не розсуче. Зломив му волю, єго ні робота не береси, ні нічо, а що заробить трошки, то й все посідає в коршмі...

— Най пан біг хоронить кожного доброго чоловіка...